

АДАПТИВНЕ ТЕСТУВАННЯ В МОНІТОРИНГОВИХ СИСТЕМАХ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

О. І. Ляшенко, д. пед. н.

Сучасна парадигма освіти ґрунтується на особистісно орієнтованому, діяльнісному і компетентнісному підходах, які діють в єдності як триєдиний методологічний принцип організації освітнього процесу. За таких умов дидактична система навчання набуває нових властивостей, зокрема набуває ознак адаптивного навчання, коли всі її компоненти враховують психологічні особливості сприймання і привласнення навчальної інформації учнем залежно від його когнітивних здібностей, готовності до здійснення навчальної діяльності, характерних для учня психічних процесів тощо. Тобто в освітньому процесі відбувається трансформація об'єктивованого знання (знанневого доробку, здобутого людством) в особистісне, привласнене знання, яке має свої особистісні смисли і значення, що перетворюють це знання в компетентність учня. Тому побудова сучасного освітнього процесу відбувається максимально індивідуалізовано до потреб і можливостей учнів.

Адаптивне навчання — це система змісту освіти, методів навчання і способів оцінювання учнів, що дає можливість учневі просуватися в навчанні за індивідуальним темпом, з урахуванням психологічної готовності учнів до засвоєння конкретного навчального матеріалу, їхнього когнітивного стилю мислення. Для цього необхідно мати адекватний інструментарій збору й аналізу даних про кожного учня, за допомогою якого вибудовується індивідуальна траєкторія його навчання.

В оцінюванні результатів навчальної діяльності учнів останнім часом застосовують адаптивне тестування, що дає змогу виявляти і вимірювати навчальні досягнення учнів, враховуючи їхній рівень набутих компетентностей і готовність до застосування їх у нових, більш складних пізнавальних ситуаціях на підставі відповідей на попередні завдання. Конструювання таких тестів спирається на набір тестових завдань, які згруповані у відповідні блоки рівних за складністю завдань. Відслідковування правильності розв'язування завдань може відбуватися постійно, тобто після виконання кожного тестового завдання, і залежно від успішності виконання завдання учневі пропонуються наступні завдання. Перехід від одного завдання до іншого може відбуватися і за іншим сценарієм: учень розв'язує певний кластер завдань, за результатами якого формується статистично вивірена оцінка, на підставі якої обирається наступний кластер завдань.

Кожний з цих сценаріїв має свої переваги і недоліки. Перший з них частіше застосовують при поточному оцінюванні. Проте останнім часом все частіше використовують кластерний підхід до побудови тесту, оскільки він дає більш досконалу оцінку реального рівня навчальних досягнень учнів.

Оцінювання досягнутих результатів за технологією адаптивного тестування є досить складною статистичною процедурою, яка потребує оперативного оброблення значного масиву даних. Тому адаптивне тестування проводять, як правило, з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема в системах дистанційного навчання або під час комп'ютерного тестування.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ПЕРЕЛІКУ ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Т. О. Лукіна, д. н. з держ. упр.

Функціонування системи моніторингу якості освіти, як і будь-якої іншої системи, що орієнтована на оцінювання стану і процесів, які відбуваються у ній, потребує визначення певного переліку показників (індикаторів) цієї якості. Визначення такого переліку показників має базуватися на концептуальному підході, що розкриває загальні принципи конструювання, призначення цього переліку, його орієнтацію на потреби певної групи (або груп) споживачів, вимоги до кожного показника тощо. Саме у розробленні та обґрунтуванні такого концептуального підходу полягало завдання нашого дослідження.

Нами обґрунтовано концептуальне бачення сутності зазначеного переліку показників якості загальної середньої освіти (ЗСО), яке полягає у розумінні його як певної динамічної суспільно орієнтованої сукупності індикаторів, що з певною мірою достатності дають можливість на різних рівнях управління системою ЗСО формулювати обґрунтовані висновки щодо досягнутих характеристик якості освіти, визначати характер та інтенсивність перебігу змін у системі освіти.

Обґрунтовано основні технологічні вимоги, яким має відповідати перелік показників якості ЗСО як інструмент реалізації аналітико-прогностичної та аналітичної діяльності із забезпечення та управління якістю освіти на відповідному рівні управління, а саме: динамічність структури відповідно до потреб освітньої політики та